

Установлено, что в настоящее время в стране инновационная деятельность в сфере туризма направлена на создание нового или изменение существующего продукта, на совершенствование транспортных, гостиничных и других услуг, освоение новых рынков, внедрение передовых информационных и телекоммуникационных технологий, а также современных форм организационно-управленческой деятельности.

Ключевые слова: туризм, туристический бизнес, туристическая сфера, инновации, инновационная деятельность.

УДК 657.1

ПОРІВНЯЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ МСФЗ ТА П(С)БО

**МАРЕНИЧ Т.Г., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Фінансова звітність має повно, правдиво та неупереджено відображувати фінансовий стан, фінансові результати діяльності та потоки грошових коштів підприємства. Необхідною умовою правдивого відображення діяльності підприємства є подання інформації у спосіб, який забезпечує якісні характеристики фінансової звітності, серед яких головне місце належить зіставності. Зіставність інформації дає можливість оцінити динаміку розвитку підприємства та його позицію на ринку для прийняття виважених економічних рішень. Важливо, щоб фінансові звіти відображали відповідну інформацію за попередні періоди. Проте порівняльній інформації приділено багато уваги в системі МСФЗ, а українські стандарти майже не використовують цього поняття. Тому актуальності набуває питання значення та місця порівняльної інформації у фінансовій звітності зарубіжних та вітчизняних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми ролі в цілісній системі економічної інформації, формування фінансової звітності, процедур її складання, якісних критеріїв звітних показників досить повно висвітлені у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Варто відмітити дослідження, проведені такими науковцями, як Голов С.Ф. [1, с. 23-36], Назарова І.Я. [2], Кучеренко Т.Є. [3],

Проданчук М.А. [4], Монгієлло М. [5], Хомин П.Я. [6] та ін. [7]. Проте в них основна увага приділяється методичним питанням складання певних звітних форм. В окремих наукових працях зовсім не розкрито можливості використання звітної інформації у процесах оцінки, аналізу та прогнозування результатів діяльності суб'єктів господарювання. У системі інформаційного забезпечення підтримки та обґрунтування управлінських рішень важливе значення відіграє зіставність інформації, яку дослідники розглядають у контексті якісних характеристик фінансової звітності. Про необхідність надання порівняльної інформації у фінансовій звітності відмічають лише деякі науковці.

Формулювання цілей статті. Мета статті – визначити особливості та місце порівняльної інформації у міжнародній та національній системах стандартизації бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до міжнародних правил бухгалтерського обліку зіставність інформації належить до якісних характеристик, що підсилює корисність фінансової звітності. У § ЯХ 20 Концептуальної основи фінансової звітності зазначено: інформація про суб'єкт господарювання, що звітує, є більш корисною, якщо її можна порівняти з подібною інформацією про інші суб'єкти господарювання, а також з подібною інформацією про той самий суб'єкт господарювання за інший період або іншу дату [8]. В НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зіставність віднесено до основоположних якісних характеристик фінансової звітності [9].

Забезпечення зіставності названо метою МСБО 1 «Подання фінансової звітності» в його §1: цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання [10]. Крім того МСБО 1 містить окремий розділ «Порівняльна інформація». Відповідно до §38 суб'єкт господарювання розкриває порівняльну інформацію стосовно попереднього періоду щодо всіх сум, наведених у фінансовій звітності поточного періоду. Порівняльна інформація може бути числовою або описовою. До описової частини порівняльну інформацію включають, якщо вона є доречною для розуміння фінансової звітності поточного періоду. У §40 МСБО 1 наводиться приклад такої інформації: суб'єкт

господарювання розкриває у поточному періоді детальну інформацію про судову справу, результат розгляду якої був невизначений на кінець попереднього звітного періоду, і по якій ще мало бути прийняте рішення. Користувачі можуть мати користь від інформації про те, що на кінець попереднього звітного періоду існувала невизначеність, а також про те, які заходи вжиті протягом цього періоду для усунення невизначеності.

МСБО 1 відносить до порівняльної інформації звіти за попередні роки. Згідно з §39 суб'єкт господарювання, що розкриває порівняльну інформацію, подає, як мінімум, два звіти про фінансовий стан, по два з усіх інших звітів, та відповідні примітки [10]. При цьому суб'єкт господарювання подає звіти про фінансовий стан:

- а) на кінець поточного періоду;
- б) на кінець попереднього періоду (який є початком поточного періоду);
- в) на початок першого з представлених періодів.

Коли суб'єкт господарювання змінює подання або класифікацію статей у своїй фінансовій звітності, то він повинен перекласифікувати порівняльні суми, окрім випадків, коли перекласифікація є неможливою. Якщо суб'єкт господарювання перекласифікує порівняльні суми, то він має розкривати таку інформацію:

- а) характер перекласифікації;
- б) суму кожної перекласифікованої статті або класу статей;
- б) причину перекласифікації.

Коли неможливо перекласифікувати порівняльні суми, суб'єкт господарювання повинен розкривати таку інформацію:

- а) причину, по якій не проведена перекласифікація сум;
- б) характер коригувань, які були б зроблені, якби суми були перекласифіковані.

За деяких обставин неможливо перекласифікувати порівняльну інформацію за певний попередній період для досягнення зіставності з поточним періодом. Наприклад, суб'єкт господарювання міг не зібрати дані у попередньому періоді (періодах) так, щоб це дозволило провести перекласифікацію, і неможливо відтворити відповідну інформацію [10].

Як свідчить міжнародна практика, з метою повного розкриття інформації річні звіти часто містять висновки по діяльності за 5-, 10- і навіть 20-річний період по певних основних даних, як, наприклад:

доход від реалізації, чистий доход; загальна сума активів; загальна сума зобов'язань і акціонерного капіталу, а також вибрані коефіцієнти (фінансові показники). Дані за ряд років необхідні для тлумачення фінансових звітів за поточний період. Якщо користувач обмежується розглядом тільки останнього або двох останніх періодів, можлива неправильна інтерпретація даних. Мінливість комерційних операцій, події в економіці і техніка ведення бухгалтерського обліку мають такий характер, що фінансові звіти за один окремо взятий період не можуть забезпечити солідну основу для довгострокової оцінки потенціалу підприємства. Кваліфіковані фінансові аналітики для того, щоб виявити тенденції, використовують дані за декілька років [17, с. 802].

Слід зазначити, що значимість і ступінь корисності такої інформації може варіюватися. Так, за даними Блейка Дж. і Амата О. Арнольд (Arnold, 1984) зі співавторами порівняли підхід у проведенні інвестиційного аналізу в США та Великобританії та встановили, що американські аналітики враховують показники попередніх бухгалтерських звітних документів за більш тривалий строк (5, 7 роки), ніж їх британські колеги (4, 6 роки); що британські аналітики ставлять звіти керівників компаній на 6-е місце із усіх джерел інформації порівняно з 13-м місцем, яке відводиться цьому документу в США [11, с. 357].

Також в МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» зазначено, що користувачі фінансової звітності повинні мати змогу порівнювати фінансову звітність суб'єкта господарювання через якийсь час для визначення тенденцій у його фінансовому стані, фінансових результатах діяльності та грошових потоках (§15) [12].

Як видно з представлених даних, у системі МСФЗ достатньо повно розкрито значення, місце, вимоги щодо порівняльної інформації у фінансовій звітності.

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національних П(С)БО термін «порівняльна інформація» взагалі не зустрічається. Поняття «порівняльна інформація» для вітчизняних підприємств пов'язане перш за все з П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» [13]. Відповідно до П(С)БО 6 передбачено необхідність:

– повторного відображення відповідної порівняльної інформації у фінансовій звітності – у разі виправлення помилок попередніх періодів (п. 5 П(С)БО 6);

– повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів – у разі зміни облікової політики (п.п. 12.2 П(С)БО 6).

Проте П(С)БО 6 не розкриває сутність терміну «порівняльна інформація», де її місце у фінансовій звітності вітчизняних підприємств, у чому полягає її повторне відображення (надання) [14, с. 14].

В той же час НП(С)БО 1 вимагає наводити порівняльну інформацію. Зокрема, в п. 4 р. III НП(С)БО 1 зазначено, що фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати:

- фінансові звіти підприємства за різні періоди;
- фінансові звіти різних підприємств.

Передумовою зіставності цей стандарт називає наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про облікову політику та її зміни (п. 5 р. III НП(С)БО 1) [9]. Відповідно інформація попереднього періоду і є, по суті, порівняльною інформацією [14, с. 14].

Хоча у національних стандартах вимоги щодо порівняльної інформації чітко не сформульовано, підприємства не звільнено від подання такої інформації у звітних формах (таблиця).

У всіх формах фінансової звітності вітчизняних підприємств (крім звіту про власний капітал) є спеціальні графи, призначені для відображення порівняльної інформації за поточний період. Проте вимог щодо подання порівняльної інформації за попередній період або ще за один додатковий порівняльний період немає, що обмежує можливості користувачів оцінювати тенденції у фінансовій інформації з метою прогнозування.

Зіставність звітних даних передбачає дотримання принципу послідовності при складанні фінансової звітності, а отже при формуванні облікової політики. Характеристика порівнянності інформації вимагає, щоб усі облікові концепції, принципи і методи оцінки застосовувалися однаковим чином послідовно протягом усіх облікових періодів. Порівнянність даних запобігає вільним змінам облікових принципів і методів, але це не означає, що такі зміни зовсім заборонені. Зміни облікових процедур дозволяються, якщо вони ведуть до кращого (тобто достовірнішого) відображення у фінансовій звітності фінансових результатів та фінансового стану підприємства. У фінансовій звітності повинні бути розкриті всі причини, які викликали цю зміну, а також усі наслідки цієї зміни з точки зору обліку [17, с. 314].

Надання порівняльної інформації у фінансовій звітності у національній системі стандартизації

<i>Нормативно-правовий акт</i>	<i>Форми фінансової звітності</i>	<i>Спеціальні графи, призначені для відображення порівняльної інформації</i>
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9]	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. №1)	Графа 3 «На початок звітного періоду»
	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (ф. №2)	Графа 4 «За аналогічний період попереднього року»
	Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (ф. №3)	Графа 4 «За аналогічний період попереднього року»
	Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) (ф. №3-н)	Графи 5 («надходження») і 6 («видаток») «За аналогічний період попереднього року»
	Звіт про власний капітал (ф. №4)	Спеціальних граф не передбачено. Необхідно додавати до комплексу фінансової звітності за поточний рік звіт про власний капітал за попередній рік
П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [15]	Баланс (ф. №1-м)	Графа 3 «На початок звітного року»
	Звіт про фінансові результати (ф. №2-м)	Графа 4 «За аналогічний період попереднього року»
	Баланс (ф. №1-мс)	Графа 3 «На початок звітного року»
	Звіт про фінансові результати (ф. №2-мс)	Графа 4 «За попередній період»
Наказ Міністерства фінансів України «Про Примітки до річної фінансової звітності» від 29.11.2000 р. № 302 [16]	Примітки до річної фінансової звітності (ф. №5): – розділ I «Нематеріальні активи»	Графи 3 і 4 «Залишок на початок року»
	– розділ II «Основні засоби»	Графи 3 і 4 «Залишок на початок року»
	– розділ VII «Забезпечення і резерви»	Графа 3 «Залишок на початок року»
	– розділ XII «Податок на прибуток»	Графа 3 «Сума», Код рядка 1220 «На початок звітного року» Код рядка 1230 «На початок звітного року»
	– розділ XIV «Біологічні активи»	Графи 3 і 4 «Залишок на початок року» Графи 13 і 14 «Залишок на початок року»

Слід зауважити, що в літературних джерелах деякі автори використовують термін «зіставність» [18, с. 17], інші – «порівнянність» або «порівнюваність» [17, с. 145; 19, с. 474]. Ці поняття частіше вживаються як синоніми. На нашу думку, порівняльна інформація, як відповідна інформація за поточний і попередні періоди, є передумовою зіставності, яка представляє собою необхідну, суттєву, невід’ємну властивість фінансової звітності. І взагалі, як справедливо стверджують Велш Глен А. та Шорт Деніел Г., принцип порівнянності даних – це досить важка для розуміння і застосування облікова концепція [17, с. 314].

Для забезпечення мети фінансових звітів, необхідно досягати відповідної збалансованості всіх якісних характеристик інформації, а не окремих. Тільки з урахуванням комплексного підходу до підготовки фінансових звітних форм можна забезпечити об’єктивність і корисність інформації [20, с. 48].

В умовах глобалізації є потреба у порівнянні показників фінансових звітів підприємств із зарубіжними аналогами для оцінки конкурентного середовища. Інвестори можуть особливо цікавитися питаннями, пов’язаними з диверсифікацією їх міжнародних портфельних інвестицій. На порівнянність фінансових звітів різних країн суттєво впливають: доступ користувачів до бухгалтерських звітних документів; мова і бухгалтерська термінологія; валюта звітності; формат і обсяг інформації, що підлягає розкриттю; національні особливості бухгалтерської практики, що склалися в різних країнах; відмінності в культурних традиціях, які впливають прямо або опосередковано на показники компаній [11, с. 365]. Внаслідок цього фінансові звіти однієї країни, які задовольняють потреби національних користувачів, можуть бути непридатними і незрозумілими для користувачів з інших країн.

На думку С.А. Діпіаза та Р.Д. Екклза, у такому випадку одного стандартного набору принципів бухгалтерського обліку для цього недостатньо. Необхідна додаткова інформація – як фінансова, так і нефінансова [21, с. 86]. Така інформація може не формуватися в системі бухгалтерського обліку, оскільки її акумулювання існуючими стандартами не передбачено. Це стосується, перш за все, реєстрації фактів господарської діяльності, які не мають вартісного виміру або не впливають на економіку підприємства, але є суттєвими для прийняття рішень. Тому доцільно розширяти інформаційну структуру фактів господарської діяльності. З метою їх відображення в обліку та звітності це досягається шляхом удосконалення первинної документації,

синтетичних й аналітичних рахунків, використання позабалансових рахунків. Наприклад, М.Ю. Медведев пропонує, за умови трактування аналітичних рахунків бухгалтерського обліку як рівноправних, узагальнювати облікові дані за різними аналітичними ознаками без урахування їх зв'язку з певним синтетичним рахунком [22, с. 313]. Тобто, мова йде про можливість деталізації певних об'єктів на вимогу користувачів. Переважно дані, які необхідні для формування фінансової інформації, відображаються методом подвійного запису в системі бухгалтерського обліку. Для цих цілей можна передбачити нові субрахунки до діючих синтетичних рахунків або додати інші синтетичні рахунки. Однак, таким чином можна відобразити не всі суттєві для прийняття рішень та складання звітів відомості про факти господарської діяльності підприємства. Для реєстрації відповідних даних доцільно додатково використовувати простий запис і позабалансові рахунки.

Висновки. Відображення порівняльної інформації в українських формах фінансової звітності має свої особливості. У національній системі стандартизації надання порівняльної інформації реалізовано обмежено в самих звітних формах, у відповідних спеціальних графах. До переліку фінансових звітів порівняльну інформацію окремим пунктом не включено. Проте НП(С)БО 1 зобов'язує підприємства наводити у фінансовій звітності порівняльну інформацію.

Суб'єктам господарювання потрібно забезпечити достовірність та повноту порівняльної інформації не лише за поточний, а й за попередні періоди для користувачів фінансової звітності. Останні будуть мати змогу порівнювати дані фінансових звітів підприємства для визначення тенденцій у його фінансовому стані, фінансових результатах діяльності та грошових потоках. Досягається зіставність дотриманням вимог НП(С)БО або МСФЗ разом із розкриттям облікової політики та її змін. Підвищення зіставності інформації за різні періоди допоможе користувачам приймати правильні економічні рішення.

Зіставність фінансових звітів різних країн суттєво залежить від ряду факторів. Для подолання специфічних бухгалтерських відмінностей необхідно проводити за необхідності коригування показників звітності, а також надавати додаткову порівняльну інформацію як фінансового, так і нефінансового характеру. Забезпечити збір, реєстрацію, обробку такої інформації можливо шляхом удосконалення первинного, аналітичного та синтетичного обліку, використання позабалансових рахунків і простого запису.

Література.

1. **Голов С.Ф.** Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: [Практичний посібник] / **С.Ф. Голов, В.М. Костюченко**. – К. : Лібра, 2001. – 840 с.
2. **Назарова І.Я.** Формування інформації про капітал у звітності підприємства / **І.Я. Назарова** // Інноваційна економіка. – 2012. – № 36. – С. 284-286.
3. **Кучеренко Т.Є.** Удосконалення методики складання Звіту про власний капітал / **Т. Кучеренко, О. Шайко, В. Мервенецька** // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 11. – С. 9-14.
4. **Проданчук М.А.** До методики складання Звіту про рух грошових коштів / **М.А. Проданчук** // Економіка АПК. – 2005. – № 2. – С. 64-69.
5. **Mongiello M.** International Financial Reporting / **M. Mongiello** // Ventus Publishing ApS ISBN 978-87-7681-424-3, 2009. – 53 p.
6. **Хомин П.Я.** Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку / **П.Я. Хомин**. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 287 с.
7. **Коробко О.М.** Бухгалтерська фінансова звітність: методологія складання і практика використання: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / **О.М. Коробко**: Національний аграрний університет. – К., 2003. – 20 с.
8. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009
9. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013
11. **Блейк Дж., Амаг О.** Европейский бухгалтерский учет: справочник / **Джон Блейк, Ориол Амаг**; перевод с англ. – М.: Информационно-издательский дом «Филинг», 1997. – 400 с.
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>
14. **Назарбасва І.** Кому й навіщо потрібна порівняльна інформація у фінансовій звітності / **І. Назарбасва** // Все про бухгалтерський облік. – 19.05.2017 р. – № 45. – С. 14-16.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>

16. Примітки до річної фінансової звітності (ф. №5), затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. № 302 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>

17. **Велш Г.А.** Основи фінансового обліку / Пер. з англ. О. Мінін, Глен А. Велш, Деніел Г. Шорт. – К. : Основи, 1999. – 943 с.

18. **Войнарченко М.П.** Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: [Навчальний посібник] / **М.П. Войнарченко, Н.А. Пономарьова, О.В. Замазій.** – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

19. **Гуцаленко А.В.** Вплив міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на формування інформації у фінансовій звітності / **А.В. Гуцаленко** // Фінансові проблеми формування і розвитку аграрного ринку: матеріали Дев'ятих річних зборів Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників. – К. : ННЦ ІАЕ, 2007. – С. 472-475.

20. **Маренич Т.Г.** Якісні характеристики фінансової звітності / **Т.Г. Маренич** // Економіка АПК. – 2011. – №12. – С. 44-49.

21. **Дипшаза Сэмюэл А.** Будущее корпоративной отчетности: как вернуть доверие общества / **Сэмюэл А. Дипшаза, Роберт Дж. Экклз;** [пер. с англ.: В. Ионов, Ю. Езерский]. – М. : Альпина Паблишер, 2003. – 216 с.

22. **Медведев М.Ю.** Общая теория учета: естественный, бухгалтерский и компьютерные методы / **М.Ю. Медведев.** – М. : Дело и Сервис, 2001. – 752 с.

References.

1. **Holov S.F., Kostyuchenko V.M.** (2001). *Bukhhalters'kyy oblik za mizhnarodnymy standartamy: pryklady ta komentari* [Accounting for international standards: examples and comments]. Kyiv: Libra, p. 840 [in Ukrainian].

2. **Nazarova I.Ya.** (2012). Formuvannya informatsiyi pro kapital u zvitnosti pidpryyemstva [Formation of information on capital in the reporting enterprise]. *Innovatsiyna ekonomika – Innovative economy*, No 36, pp. 284-286 [in Ukrainian].

3. **Kucherenko T.Ye., Shayko O., Mervenets'ka V.** (2006). Udoshkonalennya metodyky skladannya Zvitu pro vlasnyy kapital [Improvement of the methodology of drawing up the Report on own capital]. *Bukhhalters'kyy oblik i audit – Accounting and audit*, No 11, pp. 9-14 [in Ukrainian].

4. **Prodanchuk M.A.** (2005). Do metodyky skladannya Zvitu pro rukh hroshovykh koshtiv [To the methodology for drawing up the Cash Flow Statement]. *Ekonomika APK – Economy AIC*, No 2, pp. 64-69 [in Ukrainian].

5. **Mongiello M.** (2009). International Financial Reporting. Ventus Publishing ApS ISBN 978-87-7681-424-3, p. 53.

6. **Khomyn P.Ya.** (2004). *Formuvannya zvitnosti v pidsystemakh finansovoho, upravlins'koho y podatkovoho obliku* [Formation of reporting in subsystems of financial, managerial and tax accounting]. Ternopil': Ekonomichna dumka, p. 287 [in Ukrainian].

7. **Korobko O.M.** (2003). Bukhhalters'ka finansova zvitnist': metodolohiya skladannya i praktyka vykorystannya [Accounting financial reporting: methodology of compilation and practice of use]. *Abstract of dissertation of candidate of economic Sciences*. Kyiv, p. 20 [in Ukrainian].

8. Kontseptual'na osnova finansovoyi zvitnosti [Conceptual basis of financial reporting]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009 [in Ukrainian].

9 Natsional'ne Polozhennya (standart) bukhalters'koho obliku «Zahal'ni vymohy do finansovoyi zvitnosti» [National Accounting Standard (Standard) «General Requirements for Financial Statements» from 07.02.2013 No 73]. (2013, 07 lyuty). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> [in Ukrainian].

10. Mizhnarodnyy standart bukhalters'koho obliku 1 «Podannya finansovoyi zvitnosti» [International Accounting Standard 1 «Presentation of Financial Statements»]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013 [in Ukrainian].

11. **Blyek Dzh., Amat O.** (1997). *Evropeyskyy bukhalterskyy uchbet: spravochnyk* [European accounting: a reference book]. (Trans). Moscow: Inform. vyd-vo «Fylyn», p. 400 [in Russian].

12. Mizhnarodnyy standart bukhalters'koho obliku 8 «Oblikovi polityky, zminy v oblikovykh otsinkakh ta pomylyky» [International Accounting Standard 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors»]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020 [in Ukrainian].

13. Polozhennya (standart) bukhalters'koho obliku 6 «Vypravlennya pomylok i zminy u finansovykh zvitakh» [Accounting Standards (Standard) 6 «Correction of errors and changes in financial statements» from 28.05.1999 No 137]. (1999, 28 traven'). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99> [in Ukrainian].

14. **Nazarbayeva I.** (2017). Komu y navishcho potribna porivnyal'na informatsiya u finansoviy zvitnosti [Who and what needs comparative information in financial statements]. *Vse pro bukhalters'kyy oblik – All about accounting*, No 45, pp. 14-16 [in Ukrainian].

15. Polozhennya (standart) bukhalters'koho obliku 25 «Finansovyy zvit sub'yekta maloho pidpryyemnytstva» [Regulation (standard) of accounting 25 «Financial report of a small business entity» from 25.02.2000 No 39]. (2000, 25 lyuty). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> [in Ukrainian].

16. Prymitky do richnoyi finansovoyi zvitnosti (f. №5) [Notes to the Annual Financial Statements (FV No. 5) for Financial Statements" from 29.11.2000 No 302]. (2000, 29 lystopada). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00> [in Ukrainian].

17. **Velsh H.A., Short D.H.** (1999). *Osnovy finansovoho obliku* [Fundamentals of financial accounting]. (O. Minin, Trans). Kyiv: Osnovy, p. 943.

18. **Voynarenko M.P., Ponomar'ova N.A., Zamazyi O.V.** (2010). *Mizhnarodni standarty finansovoyi zvitnosti ta audytu: [Narch. posib.]* [International Financial Reporting and Auditing Standards]. Kyiv: Tsentr uchbovoyi literatury, p. 488 [in Ukrainian].

19. **Hutsalenko L.V.** (2007). Vplyv mizhnarodnykh standartiv bukhalters'koho obliku na formuvannya informatsiyi u finansoviy zvitnosti [Impact of International Accounting Standards on the Formation of Information in Financial Statements]. Finansovi problemy formuvannya i rozvytku ahrarnoho rynku: *Materialy Dev'yatykh richnykh zboriv Vseukr. konhresu vchenykh ekonomistiv-abrarnykyv*. Kyiv: NNTs IAE, pp. 472-475 [in Ukrainian].

20. **Marenych T.H.** (2011). Yakisni kharakterystyky finansovoyi zvitnosti [Qualitative characteristics of financial reporting]. *Ekonomika APK – Economy AIC*, No 12, pp. 44-49 [in Ukrainian].

21. **Dypyaza Semyuel A., Экклз Роберт Дзх.** (2003). *Budushchee korporativnoy otchetnosti: kak vernut' doverye obshchestva* [The Future of Corporate Reporting: How to Regain Society's Trust]. (V. Yonov, Yu. Ezersky, Trans). Moscow: Al'pyna Pablysher, p. 216 [in Russian].

22. **Medvedev M.Yu.** (2001). *Zahal'na teoriya obliku: pryrodniy, bukhalters'ky i komp'yuterni metody* [General theory of accounting: natural, accounting and computer methods]. (M.Yu. Medvedev, Trans). Moscow: Delo y Servys, p. 752 [in Russian].

Анотація.

Маренич Т.Г. Порівняльна інформація в системі МСФЗ та П(С)БО.

Метою статті є визначення особливостей та місця порівняльної інформації в міжнародних та національних стандартах бухгалтерського обліку.

Досліджено сутність терміну «порівняльна інформація». Обґрунтовано, що порівняльна інформація є передумовою зіставності фінансових звітів. Зроблено висновок, що порівняльній інформації в системі МСФЗ приділено більше уваги, ніж в П(С)БО. Для підвищення зіставності інформації рекомендується вітчизняним суб'єктам господарювання надавати користувачам фінансових звітів порівняльну інформацію не лише за поточний, а й за попередні звітні періоди, що забезпечить солідну основу для виявлення тенденцій у розвитку підприємства. Відзначено, що у національних стандартах бухгалтерського обліку надання порівняльної інформації реалізовано обмежено в самих формах фінансової звітності. Узагальнено фактори, від яких залежить зіставність фінансових звітів різних країн, і запропоновано напрями подолання бухгалтерських відмінностей.

Ключові слова: *зіставність, порівняльна інформація, фінансова звітність, міжнародні стандарти фінансової звітності, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.*

Аннотация.

Маренич Т.Г. Сравнительная информация в системе МСФО и П(С)БУ.

Целью статьи является определение особенностей и места сравнительной информации в международных и национальных стандартах бухгалтерского учета.

Исследована сущность термина «сравнительная информация». Обосновано, что сравнительная информация является предпосылкой сопоставимости финансовых отчетов. Сделан вывод о том, что сравнительной информации в системе МСФО уделено больше внимания, чем в П(С)БУ. Для повышения сопоставимости информации рекомендуется отечественным субъектам хозяйствования предоставлять пользователям финансовых отчетов сравнительную информацию не только за текущий, но и за предыдущие отчетные периоды, что обеспечит солидную основу для выявления тенденций в развитии предприятия. Отмечено, что в национальных стандартах бухгалтерского учета предоставления сравнительной информации реализовано ограничено в самих формах финансовой отчетности. Обобщены факторы, от которых зависит сопоставимость финансовых отчетов разных стран, и предложены направления преодоления бухгалтерских различий.

Ключевые слова: сопоставимость, сравнительная информация, финансовая отчетность, международные стандарты финансовой отчетности, национальные положения (стандарты) бухгалтерского учета.

Abstract.

Marenych T. Comparative information in the system of IFRS and P (C) BU.

The purpose of the article is definition of features and place of comparative information in international and national accounting standards.

The essence of the term "comparative information" is investigated. It is justified that comparative information is a premise for the comparability of financial reports. It is concluded that comparative information in the IFRS system is given more attention than in the P (C) BU. Domestic business entities should provide users of financial reports with comparative information not only for the current, but also for the previous periods to increase the comparability of information, which will provide a solid basis for identifying trends in the development of the enterprise.

The factors from which comparability of financial reports of different countries depend are the generalized, and directions for overcoming accounting differences are suggested.

Key words: comparability, comparative information, financial reporting, international financial reporting standards, national accounting regulations (standards).